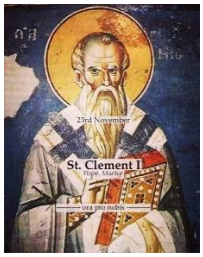
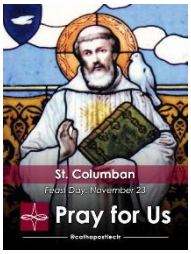
บทเทศน์และข้อคิด วันจันทร์ที่ 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 2026

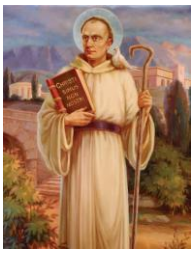
นักบุญเคลเมนต์ที่ 1 พระสันตะปาปาและมรณสักขี ศต 1

และนักบุญโคลัมบัน เจ้าอธิการและธรรมทูต ศต 6

บทอ่าน: วิวรณ์ 14:1–3, 4ข–5 และ ลูกา 21:1–4

หัวข้อไตร่ตรอง: “พระเจ้ามิได้ทรงถามว่าเราให้มากเท่าใด แต่ทรงถามว่าเราให้พระองค์หมดหัวใจแล้วหรือยัง?”

เหรียญสองเหรียญที่มีค่ามากกว่าทองคำทั้งพระวิหาร

มีเรื่องเล่าว่า ชายเศรษฐีคนหนึ่งเสียชีวิตและได้ไปถึงประตูสวรรค์ นักบุญเปโตรพาเขาเดินชมบ้านพักในสวรรค์ เขาเห็นคฤหาสน์หลังใหญ่โตงดงามหลังหนึ่ง จึงถามว่า “บ้านหลังนี้เป็นของใครครับ?” นักบุญเปโตรตอบว่า “เป็นบ้านของหญิงชราผู้ยากจนคนหนึ่ง เธอเคยแบ่งอาหารให้คนหิวโหย แม้ตัวเองจะมีอาหารเพียงเล็กน้อย” เศรษฐีคิดในใจว่า “ถ้าหญิงยากจนยังได้บ้านหลังใหญ่ขนาดนี้ บ้านของเราคงจะเป็นพระราชวัง!” แต่เมื่อเดินต่อไป นักบุญเปโตรกลับพาเขาไปหยุดหน้ากระท่อมเล็ก ๆ หลังหนึ่ง เศรษฐีตกใจถามว่า “ทำไมบ้านของผมจึงเล็กขนาดนี้? ผมเคยบริจาคเงินมากมายให้พระศาสนจักร!” นักบุญเปโตรตอบว่า **“เราก็พยายามสร้างให้ดีที่สุดแล้ว แต่ด้วยวัสดุที่ท่านส่งขึ้นมาจากโลก เราสร้างได้เพียงเท่านี้!”** เรื่องนี้แม้ว่าจะเป็นเพียงนิทานสอนใจ ไม่ใช่คำสอนเกี่ยวกับสวรรค์ แต่ชวนให้เราคิดว่า สิ่งที่มีคุณค่าในสายตามนุษย์ อาจไม่ใช่สิ่งที่มีคุณค่าในสายพระเนตรของพระเจ้า พระวรสารวันนี้เล่าว่า พระเยซูเจ้าทรงเห็นคนร่ำรวยนำเงินมาถวายที่พระวิหาร แต่แล้วหญิงม่ายยากจนคนหนึ่งเดินเข้ามา เธอหย่อนเหรียญทองแดงเล็ก ๆ เพียงสองเหรียญลงในตู้ถวาย ไม่มีใครปรบมือ ไม่มีใครจารึกชื่อเธอบนแผ่นหิน ไม่มีใครสนใจว่าเธอเป็นใคร แต่พระเยซูเจ้าทรงมองเห็น! และพระองค์ตรัสว่า **“หญิงม่ายยากจนคนนี้ทำทานมากกว่าทุกคน เพราะทุกคนทำทานจากส่วนที่เหลือใช้ แต่นางได้ถวายทั้งหมดที่มีไว้สำหรับเลี้ยงชีวิต”** (ลก 21:3–4) *พระเยซูเจ้ามิได้ทรงนับจำนวนเหรียญ แต่ทรงมองเห็นหัวใจที่อยู่เบื้องหลังเหรียญเหล่านั้น นี่คือกุญแจสำคัญที่เชื่อมโยงพระวาจาทั้งสองบทกับชีวิตของนักบุญสององค์ที่เราระลึกถึงในวันนี้*

1. นักบุญเคลเมนต์ที่ 1 — พระสันตะปาปาผู้สร้างเอกภาพด้วยความถ่อมตน

วันนี้เราระลึกถึง *นักบุญเคลเมนต์ที่ 1* หนึ่งในพระสันตะปาปายุคแรกของพระศาสนจักร ผู้ดำรงตำแหน่งในช่วงปลายศตวรรษที่หนึ่ง สิ่งที่น่าทึ่งคือ ท่านอยู่ใกล้ยุคของบรรดาอัครสาวกมาก จนธรรมประเพณีคริสตชนโบราณเชื่อมโยงท่านกับนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโล ประมาณ ค.ศ. 96 เมื่อพระศาสนจักรที่เมืองโครินธ์เกิดความแตกแยก มีการปลดผู้นำบางคนออกจากตำแหน่ง นักบุญเคลเมนต์ได้เขียนจดหมายจากกรุงโรมไปตักเตือนและเรียกร้องให้คริสตชนคืนดีกัน จดหมายฉบับนี้ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน เป็นหนึ่งในเอกสารคริสตชนที่เก่าแก่ที่สุดนอกเหนือจากพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ และมีข้อความหนึ่งที่น่าประทับใจมาก ท่านกล่าวโดยใจความว่า **“จงให้ผู้ที่เข้มแข็งดูแลผู้ที่อ่อนแอ และให้ผู้ที่อ่อนแอเคารพผู้ที่เข้มแข็ง”**

นี่คือภาพของพระศาสนจักรที่แท้จริง พระศาสนจักรไม่ใช่สถานที่ที่ทุกคนต้องคิดเหมือนกันทุกเรื่อง แต่เป็นครอบครัวที่แม้มีความแตกต่าง ก็ยังรักกัน ให้อภัยกัน และเดินไปด้วยกันได้ ตำนานโบราณเล่าว่า นักบุญเคลเมนต์ถูกเนรเทศไปทำงานหนักที่แหลมไครเมีย และในที่สุดถูกประหารชีวิตโดยผูกสมอเรือไว้กับคอแล้วโยนลงทะเล สมอเรือจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ที่มักปรากฏในภาพของท่าน แม้เรื่องการประหารด้วยสมอเรือจะเป็นธรรมประเพณีเล่าขานที่ยังไม่มีหลักฐานประวัติศาสตร์ยืนยันแน่นอน แต่สัญลักษณ์นี้ให้ข้อคิดที่งดงาม **สมอเรือมีหน้าที่ทำให้เรือมั่นคงท่ามกลางคลื่นลม เช่นเดียวกับความเชื่อที่ทำให้ชีวิตของเรามั่นคงท่ามกลางความทุกข์ยาก** *ทุกวันนี้ พระศาสนจักรเผชิญคลื่นลมมากมาย ทั้งความแตกแยก ความไม่ไว้วางใจ ความขัดแย้ง และความท้าทายจากโลกสมัยใหม่ สิ่งที่เราต้องการไม่ใช่เพียงผู้นำที่เก่ง แต่ต้องการคริสตชนที่รู้จักให้อภัย รู้จักถ่อมตน และกล้าเสียสละเพื่อรักษาเอกภาพ*

นักบุญเคลเมนต์จึงเป็นเหมือนหญิงม่ายในพระวรสาร ท่านไม่ได้ถวายเพียงเงินทอง แต่ถวายชีวิตเพื่อพระศาสนจักร

2. นักบุญโคลัมบัน — บุรุษผู้ยอมทิ้งบ้านเกิดเพื่อพระเยซูเจ้า

นักบุญองค์ที่สองคือ *นักบุญโคลัมบัน นักบวชชาวไอริช* ผู้มีชีวิตระหว่างประมาณ ค.ศ. 543–615 ท่านเกิดในไอร์แลนด์ แต่กลับออกเดินทางข้ามทะเลไปประกาศพระวรสารในดินแดนยุโรป ทั้งบริเวณฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ และอิตาลีในปัจจุบัน สมัยนั้นไม่มีเครื่องบิน ไม่มีรถไฟ ไม่มีโทรศัพท์ ไม่มีระบบนำทาง GPS! การเดินทางแต่ละครั้งอาจหมายถึงการจากบ้านเกิดไปตลอดชีวิต แต่ท่านยอมเดินทาง เพราะต้องการนำแสงสว่างของพระเยซูเจ้าไปสู่ผู้คน ท่านก่อตั้งอารามหลายแห่ง รวมทั้งอารามบ็อบบิโอ (Bobbio)

ในอิตาลี ซึ่งต่อมากลายเป็นศูนย์กลางสำคัญของการศึกษา การคัดลอกหนังสือ และการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของยุโรป แต่เรื่องที่น่าสนใจคือ นักบุญโคลัมบันไม่ได้เป็นนักบวชที่ยอมประนีประนอมกับผู้มีอำนาจเสมอไป เมื่อท่านเห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในราชสำนัก ท่านกล้าตักเตือน แม้ผู้ที่ถูกตักเตือนจะเป็นกษัตริย์! ผลก็คือท่านต้องเผชิญการขับไล่ออกจากดินแดนที่ท่านเคยทำงานประกาศพระวรสาร แต่ท่านไม่ได้หยุดประกาศข่าวดี ท่านเดินทางต่อไป! ชีวิตของท่านสอนเราว่า **“คนที่ติดตามพระเยซูเจ้าอย่างแท้จริง อาจสูญเสียความสะดวกสบาย แต่จะไม่มีวันสูญเสียความหมายของชีวิต”**

ในบทอ่านแรกวันนี้ นักบุญยอห์น อัครสาวก เห็นภาพลูกแกะประทับยืนอยู่บนภูเขาศิโยน และมีผู้ได้รับการไถ่กู้จำนวนหนึ่งแสนสี่หมื่นสี่พันคนอยู่กับพระองค์ ตัวเลขนี้มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ สื่อถึงความครบถ้วนบริบูรณ์ของประชากรพระเจ้า มิใช่การจำกัดจำนวนผู้ได้รับความรอดไว้เพียงเท่านั้น พระคัมภีร์กล่าวถึงพวกเขาว่า **“เขาทั้งหลายติดตามลูกแกะไปทุกแห่งที่พระองค์เสด็จ”** (วว 14:4)

นี่แหละคือชีวิตของนักบุญโคลัมบัน! พระเยซูเจ้าทรงนำไปที่ไหน ท่านก็พร้อมจะติดตาม แม้หนทางนั้นจะเต็มไปด้วยอันตราย

3. เหรียญสองเหรียญ — และคำถามที่พระเจ้าทรงถามเรา

เมื่อเรามองชีวิตของนักบุญทั้งสององค์ แล้วกลับมามองหญิงม่ายในพระวรสาร เราจะพบสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน หญิงม่ายถวายสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต นักบุญเคลเมนต์ถวายความสามารถและความกล้าหาญเพื่อเอกภาพของพระศาสนจักร นักบุญโคลัมบันถวายความมั่นคงปลอดภัยของชีวิตเพื่อประกาศข่าวดี ทั้งสามบุคคลไม่ได้ถวายสิ่งที่เหลือใช้ แต่ถวายสิ่งที่มีคุณค่าอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม พระวรสารวันนี้ไม่ได้สอนให้คนยากจนต้องบริจาคเงินจนไม่มีอะไรเลี้ยงชีพ และไม่ได้ให้พระศาสนจักรเรียกร้องการเสียสละจากผู้ที่กำลังเดือดร้อน ตรงกันข้าม พระเยซูเจ้าทรงเปิดเผยคุณค่าของคนเล็กน้อยที่สังคมมักมองข้าม และทรงเตือนให้เรามีหัวใจที่รับผิดชอบต่อคนยากจนด้วย

สำหรับเราในวันนี้ การถวายทั้งหมดแด่พระเจ้าอาจไม่จำเป็นต้องหมายถึงการเดินทางไปเป็นธรรมทูตต่างแดน หรือการยอมเป็นมรณสักขี แต่อาจหมายถึงการยอมสละเวลาสักครึ่งชั่วโมงเพื่อฟังคนที่กำลังทุกข์ใจ, การยอมให้อภัยคนที่ทำให้เราเจ็บปวด, การช่วยเหลือคนยากจนโดยไม่ต้องให้ใครรู้, หรือการทำงานเล็ก ๆ ในวัดด้วยความรัก

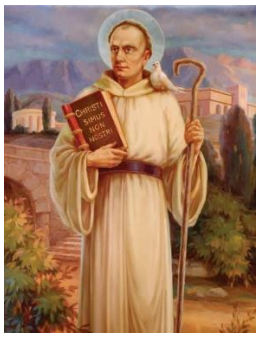
แม้ว่าไม่มีใครกล่าวคำขอบคุณ เพราะในสายพระเนตรของพระเจ้า **ความรักที่ยิ่งใหญ่ไม่จำเป็นต้องปรากฏในงานที่ยิ่งใหญ่เสมอไป**

สรุปข้อคิดวันนี้ — สิ่งที่มนุษย์มองไม่เห็น พระเจ้าทรงมองเห็น

วันหนึ่งเมื่อเราจบชีวิตและไปยืนต่อหน้าพระเจ้า พระองค์อาจไม่ทรงถามว่า “ลูกมีเงินในธนาคารเท่าไร?” “ลูกมีตำแหน่งสูงแค่ไหน?” หรือ “มีคนรู้จักลูกมากเพียงใด?” แต่พระองค์อาจทรงถามว่า **“ลูกได้รักมากเพียงใด? ลูกได้ให้อภัยใครบ้าง? และลูกได้มอบหัวใจให้เรามากเพียงใด?”** *หญิงม่ายยากจนไม่มีชื่อปรากฏในพระวรสาร แต่การกระทำของเธอกลับถูกเล่าขานมานานกว่าสองพันปี* เธอถวายเหรียญเพียงสองเหรียญ แต่พระเยซูเจ้าทรงทำให้ความรักของเธอกลายเป็นบทเรียนสำหรับมนุษยชาติ ขอให้นักบุญเคลเมนต์สอนเราให้รักเอกภาพของพระศาสนจักร ขอให้นักบุญโคลัมบันสอนเราให้กล้าติดตามพระเยซูเจ้า แม้ต้องเผชิญความยากลำบาก และขอให้หญิงม่ายในพระวรสารสอนเราว่า **“เราอาจไม่มีทุกสิ่งที่จะถวายแด่พระเจ้า แต่เราสามารถถวายทุกสิ่งที่เราเป็นแด่พระองค์ได้”**

เกร็ดประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

1. ใต้มหาวิหารนักบุญเคลเมนต์ในกรุงโรม มีประวัติศาสตร์ซ้อนกันหลายชั้น

มหาวิหาร San Clemente Basilica เป็นสถานที่น่าทึ่ง เพราะใต้อาสนวิหารปัจจุบันยังมีวัดคริสต์ยุคเก่า และลึกลงไปอีกมีอาคารสมัยโรมัน รวมถึงสถานที่ประกอบพิธีของศาสนามิธรา นำมาเปรียบเทียบได้ว่า **พระศาสนจักรที่มั่นคงต้องมีรากฐานลึก ไม่ใช่เพียงอาคารที่สวยงาม**

2. นักบุญโคลัมบันเป็นผู้ใช้คำที่กล่าวถึงยุโรปอย่างน่าสนใจ

สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 เคยอธิบายว่า ในจดหมายถึงพระสันตะปาปาเกรโกรีผู้ยิ่งใหญ่ราว ค.ศ. 600 นักบุญโคลัมบันใช้สำนวนภาษาละติน *totius Europae* หรือ “ทั่วยุโรป” ซึ่งเป็นหลักฐานยุคแรกที่สำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับยุโรปในบริบทของพระศาสนจักร น่าสนใจที่นักบวชผู้ไม่มีอำนาจทางการเมือง กลับมีส่วนวางรากฐานทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของทวีปยุโรป

(วิษณุ ธัญญอนันต์ เจ้าอาวาสวัดเซนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ)